

REGIONALE KULTURFOND UTKAST TIL FORSKRIFT

HØRINGSSVAR

Til: Kultur- og likestillingsdepartementet

Dato: 17.03.2025

Vi viser til Kultur- og likestillingsdepartementets [høringsbrev](#) av 17. desember 2024 med utkast til forskrift om Regionale kulturfond.

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. Foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. Våre [50 medlemmer](#) består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

SUPPLEMENT TIL EKSISTERENDE BEVILGNINGER

NTO er positiv til ordninger som kan bidra til å styrke et mangfoldig kulturtilbud av høy kvalitet over hele landet og fremme bred deltakelse og inkludering i kulturlivet lokalt og regionalt.

Vi er glade for at departementet så tydelig understreker at de statlige midlene i ordningen skal komme i tillegg til eksisterende bevilgninger, og at målet med ordningen ikke oppnås dersom midlene i stedet erstatter eksisterende statlige eller fylkeskommunale bevilgninger.

Vi legger dermed til grunn at etableringen av ordningen ikke fører til en skrittvis omfordeling av midler verken fra Norsk kulturfond eller fra de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammebevilgninger. Tvert imot forventer vi at denne nye ordningen ledsages av et styrket Kulturfond og en gjenoppbygging av rammebevilgningene til musikk- og scenekunstinstitusjonene over hele landet.

Disse institusjonene må hver og én settes i stand til å kunne oppfylle sitt mandat og fullt ut realisere sitt kunstneriske potensial så vel som formidlingspotensial, slik at de samlet kan bidra til det samme overordnede kulturpolitiske målet som begrunner Regionale kulturfond; altså «gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet».

Langsiktige investeringer i sterke, uavhengige og forskjelligartede musikk- og scenekunstinstitusjoner sikrer lokalt forankret kunstproduksjon og styrker det stedlige uttrykksmangfoldet, samtidig som det sikrer at befolkningen i hele landet får tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet der de bor.

I tillegg bidrar institusjonene til kontinuitet i arbeidsmulighetene for kunstnere og andre musikk- og teaterfaglige kulturarbeidere, og representerer viktige faglige og vitaliserende kompetansemiljø og samarbeidspartnere med stor betydning for det stedlige kulturlivet, herunder for [kulturfrivilligheten](#).

For å opprettholde vilkårene for *kunstnerisk motivert* samarbeid og ressurs- og kompetansedeling også med det frivillige kulturlivet, er det imidlertid avgjørende at rammetilskuddet ikke splittes opp i søkbare prosjektmidler som legger føringer for hvem institusjonene skal samarbeide med.

UTVIDELSE AV FORMÅLET

Departementet ber om innspill til ordlyden i utkastet til formålsparagraf:

§ 1. Formål

Tilskuddsordningen Regionale kulturfond skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal stimulere til økt aktivitet og deltakelse i kulturlivet, styrke samspill mellom profesjonelt og frivillig kulturliv, forsterke lokal og regional kulturfrivillighet og bidra til økt kvalitet på kunst- og kulturtilbudet lokalt og regionalt.

Vi har følgende forslag til endret bestemmelse:

§ 1. Formål

Tilskuddsordningen Regionale kulturfond skal bidra til gode lokalsamfunn og et åpent, inkluderende og mangfoldig kulturliv i hele landet. Tilskuddsmidlene skal styrke både profesjonelt og frivillig kulturliv lokalt og regionalt, og stimulere til høy kvalitet i kunst- og kulturtilbudet så vel som økt aktivitet og bred deltakelse.

En slik utvidelse av formålet vil etter vårt syn i større grad sikre at ordningen imøtekommer reelle lokale og regionale behov, og at den også kan treffe den profesjonelle kunsten og kulturen uten føringer om samarbeid med det frivillige kulturlivet.

Dette vil også samsvare bedre med departementets egen intensjon om at ordningen skal favne vidt for slik å ta høyde for lokale variasjoner og sikre at fylkeskommunene har frihet til å prioritere midlene i tråd med lokale behov.

KRITERIER OG AVGRENSNINGER

En utvidelse av formålet vil også stemme godt overens med departementets egne vurderinger av at fylkeskommunen i stor grad bør fastslå kriterier for ordningen innenfor noen overordnede rammer og gitte avgrensninger (jf. § 3 og § 4). De foreslåtte avgrensningene synes hensiktsmessige og tilstrekkelige for å sikre at midlene øremerkes og treffer kulturlivet.

FORVALTNING OG MEDVIRKNING

Vi anerkjenner at fylkeskommunen selv står fritt til å organisere forvaltningen av Stortingets bevilgning til ordningen i henhold til det kommunale selvstyret, og at forslaget dermed ikke stiller krav om at det skal opprettes fordelingsutvalg eller andre armlengdeorgan. Vi er også enige i at forvaltningen av ordningen skal være så lite ressurskrevende som mulig, slik at mest mulig midler kanaliseres direkte til kunst og kultur.

Samtidig vil vi understreke at prinsippet om en armlengdes avstand må ivaretas i forvaltningen av midlene. Vi er kjent med at regjeringens [forslag](#) til lovfesting av armlengdeprinsippet innebærer at beslutninger som i hovedsak skal baseres på kunstnerisk eller kulturfaglig skjønn skal treffes av personer med relevant fagkompetanse, og at politiske myndigheter ikke kan overprøve eller instruere slike beslutninger, men uten at dette innebærer noen plikt for styresmaktene til å beslutte at tildelinger skal baseres på kunstnerisk eller kulturfaglig skjønn.

Vi mener imidlertid at i tilfeller der det er åpenbart at tildelinger må baseres på kunstnerisk eller kulturfaglig skjønn – som for eksempel ved tilskudd til enkeltkunstnere, uavhengige kompanier/ensembler

eller kunstneriske prosjekter der kvalitet er et avgjørende kriterium – må beslutningene tas av fagpersoner og ikke politikere. Derfor ser vi det som positivt at forslaget åpner for at fylkeskommunene, i lys av egne tildelingskriterier, kan vurdere behovet for fordelingsutvalg.

Videre vil vi understreke betydningen av at kultursektoren involveres i prosessen rundt fylkeskommunenes forvaltning av ordningen, ikke minst for å sikre at utformingen av tildelingskriterier er basert på kunnskap om reelle behov og ambisjoner i det stedlige kulturlivet selv.

Vi legger til grunn at samiske og nasjonale minoriteters interesser blir ivaretatt i fylkeskommunenes forvaltning av ordningen, og at det er tilstrekkelig med en presisering av dette ansvaret i forarbeidene til forskriften med henvisning til både nasjonalt lovverk og internasjonale konvensjoner.

BRED EVALUERING

Vi anerkjenner at utkastet til forskrift, med henvisning til det lokale selvstyret, ikke legger føringer på regionale budsjettprosesser, men at departementet i stedet tar sikte på å evaluere ordningens måloppnåelse.

Herunder registrerer vi at midlene ikke er ment til bruk for å oppfylle finansieringsforpliktelser regionene allerede er bundet av gjennom Stortingets vedtak, eller i henhold til avtaler mellom forvaltningsnivåene eller med kulturinstitusjonene. Vi legger til grunn at dette blant annet innebærer at midlene ikke skal brukes til å oppfylle fylkeskommunenes andel av den samlede offentlige finansieringen av institusjoner, i henhold til Stortingets vedtak om fastsetting av fordelingsnøkler.

Vi oppfordrer til en grundig og bred evaluering av ordningen som vurderer måloppnåelsen av den statlige bevilgningen til Regionale kulturfond helhetlig i sammenheng med øvrige regionale så vel som statlige pengestrømmer.

Det er viktig at evalueringen avdekker om midlene i ordningen, i strid med intensjonen, viser seg å erstatte i stedet for å supplere eksisterende statlige eller fylkeskommunale bevilgninger. I tillegg mener vi at selve forvaltningen av ordningen bør evalueres, herunder hvordan armlengdeprinsippet ivaretas.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Bodil Kjelstrup
styreleder

Morten Gjeltén
direktør